

Затверджую
Ректор

В. І. Пожуєв

« _____ » _____ 2010 р.

ПОЛОЖЕННЯ про наукові школи Запорізької державної інженерної академії

До найгостріших проблем академії в даний час відноситься відсутність притоки талановитих молодих науково-педагогічних кадрів і старіння основного науково-педагогічного персоналу. Ця обставина пов'язана з складним перехідним періодом становлення соціально-економічних відносин в сучасній Україні.

Одним з шляхів вирішення даної проблеми є підтримка наукових шкіл, які завоювали популярність високим рівнем досліджень і науково-технічних розробок, характеризуються спадкоємністю поколінь і стійкістю традицій в ході підготовки науково-педагогічних кадрів.

У завдання такої наукової школи, крім безпосередньої підготовки висококваліфікованих кадрів, повинне входити створення творчого середовища, в якому могли б виховуватися і рости найбільш обдаровані студенти, аспіранти, викладачі-дослідники – здобувачі кандидатських і докторських вчених ступенів.

1. Основні поняття і вимоги до наукової школи

Наукова школа (НШ) – це колектив, що складається з провідного професора і його учнів різного рівня (наприклад, здобувачі кандидатських і докторських вчених ступенів). Колектив НШ протягом тривалого часу виконує фундаментальні і прикладні дослідження на високому науковому рівні у певних наукових напрямках, має вагомі наукові досягнення і дотримується єдиної системи концептуальних поглядів. НШ очолює професор, чий науковий рівень підтверджується його визнаними досягненнями і який регулярно готує науково-педагогічні кадри вищої кваліфікації.

До основних характеристик наукових шкіл відносяться:

1.1. Наукова школа – це дослідницький колектив, що знаходиться усередині наукового співтовариства і є відносно автономною групою учених, що характеризується своїм стилем міжособових відносин, нормами і стандартами наукового дослідження, самобутнім стилем спілкування.

1.2. Головна функція наукової школи - дослідницька, проте необхідною умовою її існування і розвитку є функція «навчання творчості», що реалізується розділом керівником школи і старшими досвідченими співробітниками.

1.3. Дослідницька програма - необхідна умова існування наукової школи і її системообразуючий чинник. Дослідницька програма характеризується новизною і унікальністю безвідносно до масштабу її завдань (будь то створення нової теорії або розробка певного методичного прийому).

1.4. Розвиток наукової школи можливий лише у тому випадку, коли дослідницька програма має продуктивність, тобто якщо в ній містяться можливості її подальшого розгортання у міру освоєння предмету дослідження.

1.5. Теоретико-методологічні положення, складові основи дослідницької програми, розділяються всіма членами школи і визначають єдиний методологічний склад мислення.

1.6. Як реалізація науково-освітньої і педагогічної функцій, так і здійснення можливості неформального спілкування, що є умовою продуктивної роботи наукової школи, передбачається побудова її організації за таким способом, який допускає прямі контакти між всіма членами наукового колективу.

1.7. Певна система міжособових відносин і стиль спілкування, розподіл дослідницької роботи між співробітниками, що необхідні для продуктивної реалізації дослідницької програми, визначаються науковими здібностями керівника школи, як наукового лідера і організатора колективного дослідницького процесу.

1.8. Окрім чисто дослідницьких і педагогічних завдань, перед кожним співробітником і школою в цілому стоїть завдання представлення свого підходу до зовнішнього наукового співтовариства, пов'язане з обґрунтуванням його продуктивності і захистом від критики.

1.9. Народження наукової школи - дослідницького колективу визначається моментом формування групи учених, що реалізують дослідницьку програму.

Колективи, що отримали статус провідних НШ, повинні щорічно підтверджувати його результатами своєї науково-освітньої діяльності, а також виконанням планів і зобов'язань.

2. Основні ознаки наукової школи

2.1. Створення напрямку в науці, техніці, освіті:

Сюди відносяться відкриття нових явищ і закономірностей, розробка нових підходів до вивчення природи і нових напрямів в прикладній науці і техніці, особливо, в технологіях систем зв'язку і обробки інформації, а також створення ефективної системи передачі знань учням.

2.2. Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації:

Під керівництвом професора, що очолює НШ, повинні бути вирошені доктори і кандидати наук, а також висококласні фахівці, що зарекомендували себе на керівних постах і в промислових галузях.

2.3. Визнання професора, що очолює НШ:

Передбачається, що професор, який очолює НШ, є відомим ученим і педагогом. Про це можуть свідчити державні і міжнародні премії, почесні звання, медалі і відзнаки за науково-педагогічну діяльність, запрошення для читання лекцій і наукової роботи в зарубіжні університети, індекс цитування та ін.

2.4. Публікації в центральних українських і міжнародних виданнях:

Монографії, підручники, огляди, наукові статті.

Примітка: Особлива увага приділяється активності роботи наукової школи за останні 5 років.

2.5. Передача знань (педагогічна робота):

Розробка нових курсів лекцій, читання лекцій в даний час, робота з аспірантами, здобувачів кандидатських і докторських наукових ступенів в даний час, науково-освітня робота в інших університетах, зокрема зарубіжних.

2.6. Організація міжнародної співпраці в області науки і освіти:

Керівництво міжнародними науково-освітніми проектами, договори про співпрацю ЗДІА із зарубіжними університетами, організація міжнародних конференцій і семінарів та ін.

3. Порядок затвердження НШ

Провідні наукові школи ЗДІА визначаються на основі конкурсу, результати якого розглядаються щорічно в лютому місяці на засіданні Вченої Ради ЗДІА.

Конкурс проводиться в рамках підтримки провідних НШ ЗДІА, що передбачає розвиток наукових досліджень і підготовки на базі цих досліджень науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації для ЗДІА.

За наслідками конкурсу НШ формується *Перелік* ведучих НШ ЗДІА. Формування *Переліку* здійснюється комісією Вченої Ради ЗДІА із залученням ведучих учених і педагогів академії.

Для визначення переможців конкурсу використовуються критерії конкурсного відбору, що враховують завдання розвитку наукових досліджень і підготовки кадрів вищої кваліфікації в ЗДІА засновані на принципах підтримки провідних наукових шкіл.

Колективи, що отримали статус провідних НШ, повинні щорічно підтверджувати його результатами своєї науково-освітньої діяльності, а також виконанням планів і зобов'язань.

4. Умови конкурсу на включення в перелік провідних НШ ЗДІА

4.1. До участі у конкурсі на призначення статусу професора, що очолює провідну НШ, допускаються учені ЗДІА, що мають звання професора, ступінь доктора наук і є штатними співробітниками ЗДІА.

4.2. Склад НШ формується професором, що очолює її.

4.3. До складу НШ крім професора, що очолює її, входять аспіранти, викладачі і дослідники – здобувачі кандидатських і докторських вчених ступенів. Загальне число членів НШ не повинне перевищувати 15 чоловік.

4.4. Умови конкурсу і подачі конкурсних документів публікуються в газеті «Академія».

4.5. Подання на конкурс підтримується рішенням, прийнятим на засіданні відповідної кафедри.

4.6. Термін розгляду документів на конкурс – щорічно до 31 січня.

4.7. Результати конкурсу оголошуються в газеті «Академія» в лютому місяці.

Для участі в конкурсі необхідно подати Заяву на ім'я [Ректора](#), заповнену Анкету (див. Додаток) в роздрукованому вигляді в 2 екземплярах, а також документи, що підтверджують заявлені в Анкеті положення, (за розсудом претендента) або їх копії не пізніше 31 січня [секретареві Вченої Ради ЗГІА](#).

Проректор
з науково-педагогічної роботи

М. Ю. Пазюк

Зав. науково-дослідним
сектором

Ю. П. Насекан

АНКЕТА

кандидата на звання провідного професора наукової школи ЗДІА

1. Прізвище, ім'я, по батькові.

2. Всі написання прізвища та ініціалів латинськими буквами, що зустрічаються в публікаціях (для підрахунку цитування статей автора)

3.Телефони (робочий і домашній)

4.Факс, e-mail

5.Освіта, вчені ступені і звання з вказівкою року їх отримання (додати копії документів, що підтверджують отримання вченого ступеня і вченого звання)

6.Стаж: педагогічній діяльності і науковій діяльності (зокрема, в ЗДІА)

7.Наявність академічних звань

8.Почесні звання (заслужений діяч науки, освіти, почесний працівник освіти і тому подібне)

9.Державні нагороди, ордени і медалі

10.Суспільні нагороди (ордени, медалі, відзнаки)

11.Наявні премії (державні, міжнародні, відомчі та інші), з вказівкою року отримання.

12.Визнання науково-педагогічної школи як провідної школи України (провідні наукові школи України та ін.)

13.Відкриття, патенти (підтверджуються дипломом на відкриття, патентами, публікаціями в провідних журналах з посиланнями на виявлений ефект або явища)

14.Число підготовлених у науковій школі докторів, кандидатів наук і видатних фахівців, з вказівкою їх місця роботи і посади в даний час.

15.Число аспірантів, докторантів, претендентів, що працюють над дисертаціями в даний час з вказівкою конкретних прізвищ і передбаченого терміну подання дисертацій у вчену раду по місцю захисту.

16.Керівництво великими науково-технічними проектами або участь в таких за останні п'ять років: міжнародні програми і проекти, російські програми і проекти МОНУ та інших міністерств і відомств.

17.Отримання українських і міжнародних грантів (за останні п'ять років)

18.Загальна кількість публікацій

19.Книги, монографії і підручники з вказівкою співавторів, назви, року видання, видавництва і числа сторінок

20.Огляди, опубліковані в провідних українських і міжнародних журналах

21.Найбільш важливі роботи, опубліковані за останні десять років (не більше 5 робіт)

22.Організація (головування і тому подібне) міжнародних і українських конференцій, симпозіумів, семінарів, шкіл молодих учених та інших наукових зустрічей

23.Участь в міжнародних і всеукраїнських конференціях (загальне число за останні п'ять років)

24.Курси лекцій, які читаються в ЗДІА

25.Нові курси лекцій, підготовлені претендентом

26.Нові методи навчання: електронні курси лекцій і тому подібне

27.Науково-педагогічна діяльність як запрошений професор, лектор і тому подібне в інших українських і зарубіжних ВНЗ і лабораторіях

28.Організація співпраці в галузях науки і освіти між ЗДІА, зарубіжними і українськими ВНЗ.

Дата заповнення _____

Підпис _____